

GİDERLERLE İLGİLİ ÖZEL DOSYALAR

**NET ÜCRET ÜZERİNDEN ANLAŞMAK SURETİYLE
ÇALIŞANLARDA ASGARI GEÇİM İNDİRİMİ UYGULAMASI
NASIL YAPILIR?**

**ÖZEL DOSYA
NO:20**

265 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'ne göre net ücret üzerinden anlaşmak suretiyle çalışanlar da asgari geçim indiriminden yararlanacak olup, hesaplanan vergiden mahsup edilen asgari geçim indirimi tutarları net ücretleri ile birlikte ücretliye ödenecektir.

Örneğin; üç çocuğu için nafaka vermekte olan bir baba 01/04/2008 tarihinden itibaren 695 YTL net ücret sözleşmesi ile özel sektörde çalışmaya başlamıştır. Bu durumda babanın, 2008/Nisan ayı asgari geçim indirimi tutarı şu şekilde hesaplanacaktır.

2008 yılında Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı ($562,50 \times 12=$) : 6.750,00 YTL

Mükellefin Asgari Geçim İndirimi Oranı : % 70

- Mükellefin kendisi için % 50

- Mükellefin çocukları için % 20

Asgari Geçim İndirimine Esas Tutar ($6.750,00 \times \% 70=$) : 4.725,00 YTL

Asgari Geçim İndiriminin Yıllık Tutarı ($4.725,00 \times \% 15=$) : 708,75 YTL'dir.

Hesaplanan yıllık tutarın 1/12'si olan ($708,75 \text{ YTL}/12=$) 59,06 YTL, aylık olarak

hesaplanan gelir vergisi tevkifat tutarından mahsup edilecektir.

Bu ücretlinin Nisan ayı için, asgari geçim indirimi mahsup işlemi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

YTL	- 2008 yılı Nisan Ayı Net Ücreti	:	695,00
YTL	- 2008 yılı Nisan Ayı Brüt Ücreti	:	970,00
YTL	- 2008 yılı Nisan Ayı Tevkifat Matrahı	:	824.49
YTL	- 2008 yılı Nisan Ayı Ücretinden Hesaplanan Gelir Vergisi	:	123,67
YTL	- 2008 yılı Nisan Ayı Mahsup Edilecek A.G.İ. Tutarı	:	59,06
YTL	- 2008 yılı Nisan Ayı Ödenecek Gelir Vergisi (123,67-59,06=)	:	64,61

Buna göre, işveren Nisan ayından itibaren mahsup edilen asgari geçim indirimi tutarı kadar yani 59,06 YTL ücretliye daha fazla ödeme yapacaktır. Diğer bir ifadeyle ücretlinin net eline geçen tutar 695,00 YTL iken 754,06 YTL olmaktadır.

Ancak, ücretli Nisan ayında işe başladığı için yıl içinde ücret geliri elde etmediği Ocak, Şubat ve Mart ayları için asgari geçim indirimi tutarından yararlanamayacaktır.

Net tutar üzerinden ödenen ücretler için asgari geçim indirimi uygulaması bu olmakla beraber, yukarıda belirttiğimiz tebliğdeki açıklamaların hukuki dayanaktan yoksun olduğu görüşünü de savunanlar bulunmaktadır.

Bu görüşü savunanlara göre; İşçi ile işveren arasında ücretin net olarak ödeneceğine ilişkin düzenlenen sözleşme hükümleri gereğince, işverenin yükümlülüğü gelir vergisi oranı ne olursa olsun ücreti net olarak ödemektir. Gelir vergisinin müterakki olması sebebiyle daha yüksek oranda ücretin vergiye tabi olacak olması işçiyi ilgilendiren bir durum değildir. Net tutarın brütleştirilerek, bulunacak brüt tutar üzerinden vergi ve diğer mali yükümlülüklerin karşılanması, ancak işçiye “anlaşılan” tutar üzerinden net ödeme yapılması işverenin sorumluluğundadır.

Yüksek gelir dilimi nedeniyle daha yüksek oranda gelir vergisi ödeme yükümlülüğü net ücret anlaşması gereğince işvereni ilgilendirdiğine göre, asgari geçim indirimi tutarının ücretlinin vergisinden mahsubu da işverenin üstlendiği söz konusu mali yükü ilgilendirmelidir. Unutulmaması gereken husus borçlar kanundaki “sözleşme yapma serbestisi” ilkesidir. Bu bağlamda net ücret üzerinden anlaşılması durumunda asgari geçim indiriminin işveren üzerinde kalması gerektiğini düşünüyoruz. Aksi halde özel hukuk ilişkisine müdahale edilmiş olunur.